

24.4.94

הנדון: דברי שה'ח בתשובה לדברי סיעת העבודה בכנסת

את הרוב הנושאים גמרנו. למעשה את הנושאים העקרוניים גמרנו באוסלו. גם בקמפ דייוויד זה לקח שנה וחצי מהיום שהתחילו לדבר עם סדאת עד שגמרו איתו. היו עליות וירידות ורציחות וביקורות וצעקו לבגין 'בוגד' וירקו לו בפנים. אתה שוכח את כל הדברים האלה. ואני גם אומר, ממשלה שאין לה כוחה להיות כלתי פופולרית שלא תהיה ממשלה. אני לא צריך כל בוקר שימחאו לי כף. צריך לעשות את הדברים הנכונים גם המרגיזים. את החשבון יעשו איתנו בתום 4 שנים ולא כל בוקר.

. בלאו הכי זה משתנה מבוקר לבוקר. יש ביום אחד רצח אז יש א'י אחת, שני עמים אין רצח יש א'י שניה. כולנו יודעים את הסיפור הזה. אף אחד כאן לא יהרוג ואתה לא צריך להסתובב בעם בשום מקום, אני אגיד לך את זה בע'פ. אני אקנה לך ברומטר איך כל יום יהיה מזג אוויר מתי זה אביך. נסעתי כדי להסדיר שלושהדברים:

שאלה ראשונה החפיפה. הרי באיזשהו מקום אנחנו נעזוב והם יכנסו. זה לא יהיה שאנחנו נעזוב והם יכנסו בעקבותינו. יש תקופת חפיפה. איך לארגן את החפיפה?

שאלה שניה: סדר הדברים מה יבוא אח'כ?

ושאלה שלישית, כמה תפיסות יותר עקרוניות בכל המו'מ.

אני אגיד מה עמדת הפלשתינאים, אני אגיד מהי עמדתנו בכל בנושא ונושא כדי שהדברים לא יגידו שאין להם אינפורמציה. אינפורמציה היא הגיונית לא סודית וכל אחד יכול להבין אותה.

בענין החפיפה, טענת ערפאת - אני לא יכול להסכים שקודם יבואו שוטרים ואח'כ אדמיניסטרטורים. אם יבואו שוטרים יבואו רק 300. מה יעשו 300 השוטרים? רק יתנפלו עליהם לא יהיה כוח להגן. אני גם לא מסכים שיבואו קודם אדמיניסטרטורים מפני שאם אתם תגנו עליהם הם יתקבלו כאדמיניסטרטורים מטעמכם. אם הם אדמיניסטרטורים מטענו אנחנו צריכים להגן. דברים הגיוניים. והואגם אמר: אני ביקשתי שתתנו לי שלושה גדודים של שוטרים ואתם הסכמתם ל-300 שוטרים. גדוד זה בערך 350. הוא ביקש 1000 שוטרים ביהודה ואומר תשמע, בעזה יש 25 אלפים כלי נשק. בזמן האחרון אף אחד לא שולט על כניסת כלי הנשק. -- סכנת נפשות תכנס לשם. אז אמרנו לו תשמע אנחנו מקבלים את ההשקפה הזאת שהכל צריך להתבצע בו זמנית. כלומר מסירה האזרחית המשטרתית והמשותפת - המשמרות המשותפים. סיכמנו. אגב, בענין המשטרה, אמרתי לו באמת אתה צודק למה נכניס 300 שוטרים שיהיו מטרה. 24 שעות לאחר שייחתם ההסכם תכניסו 1000 שוטרים כפי שאתם רוצים להגן על עצמכם מתוך 9,000. דברים ברורים אני חושב.

דבר שני היתה שאלה מתי ועדות החפיפה מתחילות לעבוד. סיכמנו שאתמול היו צריכים לבוא משלחת של אמנון ונביל שעת' והבוקר שלוש הועדות לענייני חפיפה: הראשונה בענייני בטחון, משטרה - כניסה פריסה וכדומה, הועדה השניה בנושא הסיורים משותפים והועדה השלישית זה העברה מיד ליד של הצעדים אדמיניסטרטיביים.

אח'כ יש בעיה של כספים. יש כאן גם כן בעיה קשה מאוד. ערפאת מתלונן למה הכסף. כשהייתי באוסלו אחרי --- היתה בעיה איך הכסף -- לפלשתינאים. מפני שהפלשתינאים אין להם גוף מקדם. אז אני הצעתי להקים קרן --- שהכספים מהבנק העולמי והכספים מהתורמים יעברו לקרן המיוחדת הזו שתהיה מורכבת אישית משלושה ארבעה אנשים והם יחליטו באיזה הוצאות לתת לפלשתינאים. וזה

התקבל ע"י כולם בהערכה רבה מאוד. עכשיו ערפאת --- את קרן -- תעבירו לבנק העולמי. הוא אומר הבנק העולמי לקוח 16 אחוז הוצאות אדמיניסטרציה. שנית הוא מבקש תוכניות על גבי תוכניות. סיכמנו --- --- שביום שני הקרוב ב-2 לחודש בקהיר תהיה פגישה של התורמים כדי להסדיר את עניין המשטרה ואולי גם את ההוצאות השוטפות שבלי זה אין מי שישלם עבור השוטרים. זה נושא שני.

עכשיו נותרו הרבה בעיות בואו נסתכל עליהם:

הבעיה שנראתה קשה ביותר והיא שעשתה את המצב הרוח הקשה ביותר בערב הראשון שאני כאתי. הם חשבו, שבעצם אנחנו מושכים ומתחרטים ואנחנו מפולגים. הסיפור הזה שכמה חברה' בישלו שיש מריבה בין רבין לביני זה רץ קודם כל לשמה. לא חשוב שאין לזה רגלים ואין לזה ידיים זה המצאה של משהו. הרי זה רץ. הבעיה העיקרית שנראתה בערב הראשון שנפגשנו היתה תחום השיפוט: איזה תחום שיפוט יש להם איזה תחום שיפוט יש לנו. אנחנו כבר הרגשנו לפני שכאתי, שבעצם חלק גדול מחילוקי הדעות נובע מחילוקי תפיסות. אצלם JURISDICTION מתפרש כשליטה בשטח. אצלנו JURISDICTION מתפרש כהליך שיפוטי. איזה נאשם יועמד בפני איזה שופט באיזה מקום על איזו עבירה. בערבית JURISDICTION זה כמעט כמו ריבונות. וישבתי בסבלנות רבה מאוד והסברתי את הבדלי התפיסה בין שני הדברים האלה ואמרתי אנחנו דנים על תהליכי שיפוט ולא על מידת השליטה או על מידת הריבונות. אמרתי דרך אגב שחלק גדול מהדיונים הם על מצבים היפותטיים שאף פעם לא יקרו בחיים. כמו שכרטיס טיסה במטוס יש שם אלף סעיפים שאף פעם לא קוראים בחיים. מה יהיה אם תיפול מה יהיה אם תיטבע ומה אם תתרטב. מי שכבר קרה לו את זה הכרטיס הזה לא משנה לו הרבה. יש למשל כביש חוצה את עזה שהכביש הזה מוביל תשימו לב ל-28 משפחות. כביש הומה אנשים. מה יהיה אם על הכביש הזה יבואו תיירים מא"י שירצו להגיע לאחד הישובים האלה, אחד מהם ישלוף אקדח יצא מהאוטו יהרוג ערבים בדרך, איפה הוא ישפט? אני לא רואה שזה קורה אני לא רואה את האקדח. ואם זה יקרה פעם אז על זה צריך לשבת. היתה לנו הרגשה שבעניין הזה התקרבנו. אתמול המשלחת שלנו הביאה ניסוח יותר מדויק בעניין הזה של תהליך השיפוט.

מפני שכאן זה המצב כמו בזוג שנפרד והתגרש בהוליווד, שאומר הילד שלי והילד שלך היכו את הילד שלנו. מה עושים? כל אחד בא עם הילד שלו ויש גם ילד שלנו. אז על העניינים האלה יושבים ודנים בלי סוף ובלי גבול.

הנושא השני שנשאר לטיפול זה הנושא של מהה שנקרא הנושאים הבטחוניים. יש אגב שלוש ועדות. יש ועדה אחת בטחונית, יש ועדה אחת שיפוטית, יש ועדה אחת מינהלית. הועדה השיפוטית מתמודדת עם הבעיה הזו של ה-JURISDICTION שאני הסברתי את המהות שלה.

הועדה הבטחונית מתעסקת בשורה של נושאים אחד היא פתרה לחלוטין וזה עניין גודל המשטרה, הרכבה וחימושה. הנושאים האחרים נותרו המרחב האווירי, רישוי הטיסה והטייסים, רישוי המינחתים בשדות התעופה, איך זה יפעל ברצועת עזה. כמובן שלנו יש כאן השקפה ולהם יש השקפה ויש מרחק בין שתי השקפות אלו. אותו דבר גם לגבי המרחב הימי, האם זה 3 מייל האם 12 מייל. אנחנו אומרים 3 מייל הם אומרים מים טריטוריאליים זה 12 מייל. והדגים בכלל לא מכבדים את ה-3 מייל הם בורחים ל-12, אז זה מותר לסירה של הפלשתינים לרדוף אחרי הדגים, כל מיני דברים כאלה. צריך את העניין הזה לגמור. ויש גם חילוקי דיעות מסויימים לגבי ציוד כזה או ציוד אחר.

הועדה המינהלית כמעט גמרה את עבודתה. שם דווקא דברים הלכו מהר.

מה נותרו? נותרו נושאים שיושבים על הקו הדק שבין אוטונומיה לבין ריבונות.

שם ישנן ארבע נקודות ליישוב: זה הכול זה התעודה זה החיוג וזה המטבע. ארבעת הנושאים האלה הם לא נושאים צבאיים. -- יש אוטונומיות שמרשות בול שמרשות מטבע שמרשות חיוג. יש גם כאן מצב מיוחד במינו בעניין הדרכון מוכרחים להודות. מפני שבעזה חיים מאות אלפי אנשים ללא דרכון. עכשיו אני

שואל את עצמי מה אנחנו רוצים שיהיה להם דרכון ישראלי. מה אנחנו רוצים? הלא גם אנחנו צריכים להיות אנשים הגיוניים. לאן אנחנו חותרים? בעניינים אלה צריכה להיות הכרעה פוליטית. הדבר השלישי שצריך לדון עליו זה בדיוק הרכב המועצה ואיך היא מתמנת, מי ממנה אותה ומה תפקידה ומה סמכויותיה? זה ברור שזה נושא שהתחלנו לדבר אבל לא נכנסנו לעומק. הנושא הרביעי שעליו צריך להחליט זה הנושא הכלכלי.

אח'כ יש נושא של נוכחות בינ'ל זמנית או רב לאומית זמנית. בחברון אנחנו כללנו...

אני רוצה להסביר כאן דבר אחד קצת מסובך אבל כדאי להבין אותו. כשהיתה מלחמה קרה אפשר היה לגייס כוחות לאכיפת שלום. מדוע? הרוסים האמריקאים כל אחד היה מוכן להראות ברגע שנגמרה מלחמת השניים, המלחמה הקרה, יש מועמדים לשמירת שלום אין מועמדים לאכיפת שלום. אין היום אף מדינה אחת שמוכנה לתת כוח לאכיפת שלום. בבוסניה הרצגובינה אנחנו רואים את זה. אפילו בסומליה שרצו לחלק מזון עם -- מטוס הליקופטר --- כל הבעיות האלה --- גם בענין הכספי יותר קל לגייס כספים נגד אויבים מאשר לגייס כספים בעד ידידים. יותר קל לגייס כספים למלחמה מאשר לגייס כספים לשלום. למה? אני לא יודע. זו העובדה. בענין הרכב הכוחות. מה קורה? אף אחד לא מתנדב לאכוף שלום. בכלל אני כאן רוצה להגיד לעצמנו, אף אחד לא יאכוף עלינו את השלום. לא רוצים לא יהיה שלום. אין דבר כזה נגמרה התקופה הזו. ולפחות לעתיד הנראה לעין. ועלינו לבחור. עכשיו לא רק שאין כוחות בינ'ל שלא כופים עלינו שלום אין גם תותחים שיורים, להיפך יש סכינים שפועלים נגד התהליך לא בעד התהליך.

מה יש כן? כמו שלא רצו להשתתף שנתיים באכיפת השלום רוצים להשתתף בשמירת השלום. מה שנוגע לשמירת השלום זה FAIT OPPORTUNITY אז שה'ח התורכי אומר תכניס שני תורכים שלושה תורכים לא חשוב למה. השגריר הבריטי שולח מכתב תכניס בריטים כמה שאתה רק יכול. גם אני לפעמים מרגיש את עצמי כמו FAIT OPPORTUNITY נייד. --- מזמינים אותנו מפני שיש לנו שובל של צלמוניות. מה אתם באמת חושבים כל הסיפור? אז עכשיו ככה.

ערפאת שרוצה כן להתחשב ולעשות אומר בוא נכניס תורכי בוא נכניס אמריקאי בוא נכניס רוסי מפני שזה עסק. זה בכלל עשיית טובות. כמו שלא רוצים אכיפת שלום רוצים שמירה על שלום וזה שמחה גדולה מאוד. גם הענין הזה לא סגור מפני שכאן יש כל מיני חשבונות מי נכנס להרכב הבינ'ל של השלום וכדומה.

הנושא החמישי זה ענין הכלכלי. העניין הכלכלי בעצם אמרנו להם. כבטחון לא ניותר אבל בכלכלה לא נאכוף. אתם רוצים כלכלה כזאת כלכלה אחרת. עכשיו אפשר להכיר על נקלה שגם בנושא הכלכלי יש שתי השקפות. יש אנשי כלכלה מודרניים שמבינים שצריך בעצם כלכלה פתוחה, מה שנקרא כלכלה --. יש דור קודם שגם בכלכלה רואה ביטוי ללאומיות שלהם. כלכלה של דגלים מול כלכלה של שווקים. ואנחנו כל הזמן רואים את ההתנגשות בין השניים. בין אלה שאומרים בעצם הגיוני ללכת על שוק פתוח על גבולות פתוחים על מעטפת נכס אחד. יש כאלה אומרים לא כסף שלנו וזה וזה.. עכשיו בשביל שיהיה כסף צריך שיהיה בנק. בשביל שיהיה בנק צריך שיהיה כסף. אחרת איך אתה מדפיס כסף. אם אין לך כיסוי לכסף איך תדפיס אותו. אבל יש כאלה שאומרים לא חשוב אנחנו רוצים מטבע יש בנק אין בנק שיהיה מטבע עם תמונה ועם כל מה שצריך. אלה פחות או יותר הנושאים.

אחרי המו'מ בקהיר הודענו ששני נושאים יוותרו להכרעת רה'מ וראש אש'פ. נושא אחד זה גודל יריחו והנושא השני הם רצו שוטר פלשתינאי בגשר. הודענו את זה בכנסת. זה לא חדש. עכשיו לפי דעתי אפשר להגדיל אפשר לא להגדיל לא מוכרחים לעשות את זה לא על חשבון ישובים ולא על חשבון כבישים. אנחנו אומרים להם מה בוער לכם הלא יהיה המשך מו'מ. אז בין כה וכה תתנו לנו יותר מדוע שלא תתנו לנו עכשיו. כל אחד יש לו את ה-- שלו. עכשיו ערפאת כנראה מעדיף לשבת ביריחו --. אומר מה זה יריחו, אתה רוצה לעשות אותי

מוכתר של כפר? 24 אלף אנשים ופה אסור לי לזוז ופה אסור לי ללכת ובדרכים אסור לי להשתמש, והכביש היחיד שחוצה את יריחו הוא פתוח לתנועה ישראלית. תראה גם לו יש.. איך אמר משה דיין 'אני לא רגיש לפרסטיבה בעיקר של אחרים'. וזה נכון לגבי כולנו. אף אחד לא רגיש לפרסטיבה של אחרים. כל אחד רגיש לפרסטיבה שלו. לאן אתם רוצים להכניס אותי?

.. כשאני מביע את דברי אש'פ זה לא אומר שאני שמזדהה איתם אני רק רוצה להשמיע באוזניכם את הטענות שמשמיעים באוזננו. אני רוצה שכאן תהיה אבחנה טובה מאוד בעניינים האלה.

(שאלה)

אני רוצה להגיד מבחינת לוח הזמנים וכל הסיפורים שהתפרסמו. גם יצחק וגם אני אין בינינו שום חילוקי דעות. סבורים שצריך לגמור את המו'מ. אפשר למשוך אותו לנצח. אפשר ללכת צעד אחרי צעד כל משפט, להביא עו'ד. בינתיים כשהזמן נמשך אז באמת יש ירידת מוראל פה ירידת מוראל שם, מי יכול לערוב מה שיקרה. אף אחד מאיתנו, לא הוא ולא אני הצענו להשאיר נושאים ---. מי שהציע לעשות את זה זה דווקא אבו-מאזן. לא אנחנו. אני חושב שצריך לגמור את הכל. אני חושב שצריך לקחת את כל אחרי השבוע הזה גם על דעת החברים שלנו בקהיר. בסוף השבוע הזה צריך לקחת את כל הנושאים שנותרו ולחתוך לכאן או לכאן. ברור שאם נוכל לחתוך לכאן או לכאן אז נוצרה אפשרות שבשבוע הבא תהיה חתימה. אם אי אפשר לחתוך מסיבה כזאת או אחרת אז לא יהיה השבוע. ובעד זה אנחנו מחכים עם כל הדברים לשמוע באוזן טובה מפני שגם בקהיר אנחנו יודעים מה מצב הרוח שם. היום מדיווחים שאני קיבלתי זה שמצב הרוח שגם הם רוצים לגמור את העניין.

עכשיו אני אומר ל... אמרתי קודם זה עניין של יחסים. עכשיו אני רוצה להסביר. מי שחושב שיחסים נוצרים רק ע'י הצהרות טועה. הצהרה היא חשובה. יש גם גבול לדיבורים בפרט מאז שיש לנו כ'כ הרבה טוק-שואו שהטוק פסק להיות שואו. כולם מדברים. מי כבר יכול לעקוב אחרי כל זה מי יכול להבין מה שקורה. אז אני אומר ככה, יש טוק אחד שישמע בעיר וזה כאשר האוטונומיה תהיה מציאות. אני אמרתי את זה גם לערפאת. לא הצהרה כזו או אחרת תועיל. אם תיווצר מציאות פעם ראשונה בהיסטוריה של הפלשתינאים אז תהיה הצהרה של ממש. תהיה לך פיסת מציאות ביד. ואני בליבי מאמין שאם תהיה פיסת מציאות כזו היא תשנה את המצב הרוח בשני המחנות מפני שרק באמצעים פיזיים וטכניים לא נתגבר על הבעיה. בכלל מערכת היחסים היא מכרעת לא פחות ממערכת הגבולות. אבל אם היו יחסים אחרים בחברון --- 400 יהודים לחיות שם. הבעיה בחברון זה 400 יהודים? הבעיה בחברון זה היחסים בין היהודים לערבים. כמו למשל בחיפה יש אלפי ערבים יש שם בעיה? אין בעיה, חיים בשלום. או במעלות תרשיחה אותו דבר. על כן צריך... אני אומר לכם, אני לפעמים בעצמי מתפלא שאנשים כ'כ נבונים כמונו לא מבינים שאי אפשר לדבר על מכניזם של הפרדה או מכניזם של חיכוך. מוכרחים גם לדבר על מכניזם על פסיכולוגיה של יחסים.

(הערה)

הפלשתינאים טוענים שאנו נבטיח מינימום של עבודה. אומרים עשיתם מה שעשיתם, אנחנו לא יכולים בין יום להקים משק. מה אתם רוצים מאיתנו. ממה מחר אנשים יאכלו. ואנחנו אומרים בסדר אנחנו מוכנים להבטיח לכם אמון של אנשים אבל בקפיליקציה אחת. בטחון יכול לבטל את הכל. על זה הויכוח.

(שאלות)

...הרבה מאוד תלוי יהיה במצב רוח שיווצר. .. לפי דעתי יש רק הצהרה אחת שיכולה לתת את רישומה. וזה הצהרה בשפת המציאות. מציאות חדשה. עכשיו אני רוצה להגיד סוריה. אין בעיה של רמה'ג. זה בלוף. יש בעיה של שלום שרמה'ג היא חלק ממנה. אני לא מאמין שמי שאומר לא נרד מרמה'ג מוכן לרדת מסיכויי השלום. ואני לא מאמין שיש אדם אחד והגון בליבו שיוודע שאי

אפשר להישאר עם שלום ועם רמה'ג. אבל כנסיון להקים גוש ימני קם אחד המנהיגים ואמר ככה אנחנו צריכים לבוא לסוריה ולהגיד תשמעו אנחנו מוכנים לתת לכם שלום, מה אתם מוכנים לתת בתמורה? דמשק? הלא גם כאן מוכרח להיות איזשהו הגיון. ואני מציע לפני שאתם שואלים את רה'מ או שואלים מישהו, תשאלו את עצמכם בלב ותתנו תשובה אמיתית. רוצים שלום. לא רוצים אז אפשר לשמור על רמה'ג. רוצים שלום, אין אדם אחד שלא מבין שעניין השלום כרוך בשינוי עמוק וכואב ברמה'ג. עכשיו כמובן כל אחד רוצה לנהל מו'מ כשהוא מולכש ולא מופשט. עכשיו הבעיה לפי דעתי, יש דבר קודם לשלום עצמו וזה המו'מ. על המו'מ בעידן המודרני הוא מו'מ פתוח בין עמים. במידה רבה מאוד זה גם הטלויזיה מנהלת מו'מ, גם הרדיו מנהל מו'מ, העתונות, מי לא. והיות ואנחנו רוצים שלום בין עמים ולא שלום בין מנהיגים בלבד אז אנחנו רוצים מו'מ בין עמים אנחנו רוצים לקבל מעמנו את התמיכה המירבית, לא על סמך דברים מזוייפים, אלא על סמך שכנוע אמיתי שאכן הצד השני רוצה שלום. זה לא תביעה כ'כ מוגזמת. זה --- ויכוח על טכניקה של מו'מ, זה ויכוח על גיוס הפוטנציאל שתומך בשלום. אני גם רוצה להגיד בהתייחסות לדברי רה'מ. מי שמוכן לפשרה טריטוריאלית מבין שנמסור שטח לא ישארו עליו ישובים שלנו. אפילו הישובים לא ירצו. אין בזה חידוש כ'כ כפי שמנסים לתאר. זה טוב שזה נשמע כך. עכשיו אנחנו מעוניינים, אני בכלל אופן אישי ואני גם מאמין כנציג המפלגה שלי, אנחנו מעוניינים להגיע לשלום כולל, לא להשאיר פצעים בשטח. אני יתר על כן מאמין שרק לרפא את פצעי העבר לא מספיק הגוף הפצוע יכול מחדש להתמוטט, צריך ליצור גוף חדש.

אני קראתי עכשיו במדע דבר מאוד מעניין. אנשי המדע אומרים תשמעו, כל שישה שבועות מתחלף על העור בגופנו אצל כל אדם. כל חודש מתחלף הכבד שבקרבו, הלב, הכל מתחלף. אז הוא אומר בעצם ההשקפה הזו שהגוף הוא זה שמחזיק את הזכרון זה שטויות. זה הזכרון שמחזיק את הגוף, הוא זוכר באיזה תאים להפעיל את התאים המתים. במילים אחרות שזה לא המכניזם אלא באמת האינפורמציה, הזכרון, המחשבה שכותבים את הדברים. אני מאמין שאנחנו נכנסים לעידן חדש שבו צריך בכלל מערכת יחסים כלכליים ואסטרטגיים. שתי הבעיות האסטרטגיות שלנו זה סכין וזה טיל. סכין זה עניין של מוטיבציה לא של טריטוריה וטיל זה עניין של בליסטיקה ולא של עומק אסטרטגי. אלה דברים אחרים מה לעשות. עולם משתנה. אני נשאר איתן בדעתי מה שאמרתי. זה לא היה מהשפה ולחוץ. ואני מאמין שחלק גדול מהנוף הפוליטי שיש לו כ'כ הרבה מומחים יעלם עם המומחים. בכלל מה שקרה בעניין רוסיה זה התברר שהקרמלינולוג הם היו יותר חזקים מהקרמלין. הקטסטרופה של ארה'ב היה --- עם המומחים. אילו היו יודעים את האמת בלי המומחים הם היו אומרים את האמת. הם תיארו מן קרמלין כזה שלא היה ולא נברא בכלל היה כולו רקוב כולו אכול חלודה. אז אני אומר עכשיו שוב פעם אני לא מוכן לתת למומחים למה שהיה לנהל את מה שיהיה. אני אומר דעתי איתנה איש לא יזיז אותי ואני לא מתרשם שמי שפג.....

מח' מידע - אגף תקשורת
26 באפריל 1994